

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 1.

A Magyar Kurir 1-ső darabjához.

B e t s.

Ezen leveleinket egy igen érzékeny és tekintetet érdemlő ritka jelenéssel nagyon szerentsénk ebben az Új-Esztdendőben elkezdenni; mellyet annál-is örömessebb közölünk Érdemes Olvasóinkal: mivel bizonyosan meg-vagyunk arról győződve, hogy sokan közölők érzéseket vélünk közlik; mások pedig az ide való Cs. és Kir. Fő-Városbeli Bétsi Nemes Közönséghez, 's ennek a' Szent Vallast, Keresztényi Türelmet, 's mind a' Tudományok mind pedig a' szép mesterségek körül való igaz Erdemet betsűni tudó Lelkéhez hajlandóságokat meggyerhentyük, 's talám némelyeknek a' Követésre egy kedves példával is szolgálhatunk. — Ide-való, Szép Tudományáról, tiszta vallásáról, jó érzéséről, különösen pedig ritka óratori Tehettségéről és közre-is botsátott predikációs Munkáiról 's Könyörgéses Könyvéről nagyon esmeretes, és mindenikben köz kedvet nyert, második Református Predikátor Tiszteletes *Clymann Károly* Ur a' Pesti Nemes Ref. Ekklesiától, különösen a' Cs. és K. Magyar Országi Palatinus Ó Fő Hertzegsége Fejedelem Aszszony Szeretett Feleségének kedvéért, maga Papijának meg-hivattatván, a' mult Karátson másod Innepén u. m. 26-dik Decemb. végső bútsúzó predikációját tartotta, a' Bétsi Reformátusok könyörgő Házában, mellynek hire hogy a' Városon el-terjedett, már reggel nyoltz óra után csak hamar annyi nép tódult az említett Könyörgő Ház eleide minden Vallásokból, Rendekből és Rangból: hogy különös szerentséjének tarthatta a' ki tiz óra a' sokaságon keresztül verekedhetett és a' Tem-

plomba bé-mehetett; sőt még Cs. és Kir. Fő Hertzeg Károly ó Hertzegsége Fejedelem Aszszony Kedves Étete párja-is, ki ezen buzgó Gyülekezetet érzékeny jelenlétével, az egész Község nagy vigasztalására egy Udvari Dámájával együtt meg-tiszeltelte, alig juthatott Udvari szekerevel a' számára mostan az utzára ki-vágott Templomajtóhoz, hogy tsak ugyan ujonnan készült Oratóriumába a' Ref. Könyörgő Házba bé-mehessen. Az Isteni Tisztelet tartása kezdetének ideje el-jöven két vers áhitatos éneklés után fel-állott a' meg-illetődött bútsúzó Orátor, kinek első meg-látása mint egy villám ugy által járta a' jelen való buzgó közönséget, és annyira meg-illette: hogy ifjú, öreg, férfi, aszszony, R. Catholicus, Protestans, esmeretes, esmeretlen, barát, barátné mind tsak össze olvadtak, 's midőn első el-andalodásokból magokhoz jöven költsönösen egy-másra néztek, többnyire mindennek egy formán nedves volt rendszeréat az Orátorra szegezett szeme, 'S ezen érzékeny Jelenés többször mint tiszter jött elő a' predikáció alatt. Fenn tisztelt Fejedelmi Hertzeg Aszszonyunk érzékeny szive és nemes érzése tiszteletére-is különösen örömmel jegyezzük azt-meg: hogy ámbár betsűs Orátorunkat többet még nem hallotta volt, meg-is meg-illetődésébe való elmerülését sokszor könnyeivel-is meg-pe-tételte. Bár mit mondjon-is az hidegség és az érzéketlenség az illy állapotokban való meg-illetődésről és annak gyengeségről, még-is mindég igaz marad az: hogy ha az hideg okosság és száraz ész a' szív érzékenységgel meg-nem-enyhítették és a' forró szeretet által egybe nem olvad, az

Emberiségre nem lehet eléggé hasznos; és ezt a' Kereszténység- is meg- esméri. A' predikációnak materiája a' Kristusnak az ő Atyához halála előtt való Könyörgéséből lévén véve, melly Sz. János Evang. XVII. Rész. 26- dik Vers. ekképpen vagyou meg- írva: *És a' te nevedet meg- jelenttetem nékik, és meg- jelentem: hogy a' te szerelmed, a' mellyel engemet szeretél, legyen ő bennük, és én- is ő bennük.*" ennek fel- olvasása előtt szépen elő adta a' bútsúzó Orátor miképpen vezette az Isteni Gondviselés őtet az Anya- méhétől fogva a' mái ideig, és most- is egy láthatatlan hatalmas kéz miként szakasztya ki őtet szeretett Halgatói kebelekből, 's viszi egy nékie egészszen esméretlen és idegen országba a' maga Nevének Ditsóittására, és hogy ezen Isteni Határozásnak engedelmeskedni szent kötelessége; az után pedig megmutatta: hogy ezen szomorú el- válás' pillantattyába mi nyujt nékie vigasztalást és enyhítő balsamot, mellyet fel kapott. I- ször Jó tetteinek és Halgatóira nézve hasznos Igyekezeteinek önnön tudásába, annál- is inkább: hogy az Isten előtt olyan kedves a' Szent és tiszta akarat, ha azt az ember tehetetlenségéből ki nem- viheti- is, mint ha ki vitte volna. Ebbe a' részbe midőn tettei és Igyekezete Bizony- ságaúl halgatóit hitta, sokszor súsoktak érzékeny halgatóit igen- is mi élő Bizony- sági vagyunk érdemeidnek, bátran próvocálhatsz mi reánk. II. Vigasztalást talált a' szomorú bútsúzó — Hitében, melly szerént hiszen a' jó Dologban, Egy Istenben, és a' Jésus Kristusban. III. Vigasztalja őtet az ő Jó Reménysége: hogy a' mi Jókat itt Isten segedelmével elkezdett, félbe nem marad, hanem rendel az Isten olyat ki az ő Intéreteit valóságosítja, és hogy ez az ő Bétsiektől való el- válása nem valóságos el- válás: mivel azon Vallásos Lélek, jó princípiumok, barátság, tekintet és tisztelet, melly őket a' Bétsiekkal költsönösen egy-

be- kötötte, ez után- is fenn marad szivekben; 's ezen főbb vonásokból igen szépen ki- dolgozott predicatorját egy közön- ségesen meg- áldó buzgó könyörgéssel be- fejezvé, nagy megilletődések között Sz. szekéből le- szállott, és sok szállására fel- ment esmérősei, gyermekek, ifjak, öregek némán borultak nyakába; 's más nap', 27- dik Dec. el- is indult innen *Pestre*; a' hova ezen Istennek áldott Papját az itt való Reformatum Templomba ő általa formált minden Vallás- és Rangbeli Publicum- nak forró áldása követi, és azt kívánnyá: hogy olly foganatos legyen ott- is bölts tanítása és az Evangyeliumnak hirdetése mint itt volt, a' hol sokan vagynak olyanok minden vallásbeliek közzül, férjfiak és asz- szonyok, kikben új erköltsi ideákat serken- tett fel, régieket meg- jobbitott, meg erős- sített, és arra segélt, hogy olyan tse- lekedetek rúgóivá lehessenek, mellyekre mind az igazság, mind a' Jóság és szépség petsétjei állandóul reá vagynak ütve. Egy elsőbb házbeli pár pedig tsak azért siet- tette hűtsúzása napján általa lett ki- hirdet- tetését: hogy még dél után tisztelt Papunk köthesse őket össze, azt gondolván: hogy ha az ő arany szájából folyhat reájok a' papi áldás, kedvesebb és boldogabb lesz házassági életek.

Bár tsak az Isten minden Nemzetek és Vallások sorsossi között sok, Tiszt. *Cleynmann* Úrhoz hasonló, Papot adna! bizonyosan az erköltsiség jobb lábbon állana.

Tudós Faliczky Mihály Urat, a' Szép Mesterségek, és Filozofia Doktorát, Ó Felsege a' Pesti Királyi Universitátnál a' Természeti Historiának, a' Fizikai Geografiának, Technológiának, és Mezei Gazdaságnak Professorává nevezni méltóztatott.

J e l e n t e s .

A² Nemzeti - Gazda' T. T. Olvasóihoz, és
A' Természethistoria TT. Vevőihez.

1. A' TT. Olvasók' Neveit, a' Nemz. Gazdához azért nem nyomtattamki, hogy ugyanazon Neveket, kétszer ne kelljen szükségtelenül kinyomtattatni: mivel' a' Term. Historia' utólján, a' Nemz. Gazda' Olvasói is mind előfordúlnak.

2. A' Term. Historiához mind - a' - két Félnek a' Neveit, miért nem nyomtattam most-fojvást ki, helyes oka az, mivel' mindazokat, a' kik magokat jelentették, bár előre nem mind fizettek, örömet kívánám kinyomtattatni, minthogy mindazokhoz egész bizodalمام lévén, a' hitelre nézve, olybátartom, mintha már a' pénzt is hozzám küldötték volna: de, mivel' azt ígertem, 's. a' mellett is maradok, hogy ki mit fizet előre, ugyanazt a' summát teszem a' Neve után, mely egyszersmind Nyugtatóul (quietantiául) szolgál; tehát, ha már pl. kinyomtattatnám, hogy Peleskéről Tek. Reo sky Ign. Táb. Bir. Ur, az Előfizetésen felül, 100 forintot, könnyebb előmenetel kedvéért, ajándékozott; Kardszagról ezek 's. ezek nyúltan 46 fntot; Losontzról 40-t; innen vagy amonnan 30, 20, 10, 3, 's. a' t. forintot előre küldöttek; 's. azomban, a' többi derek, és Nagy embereknek a' Nevek után, üressen hagynám a' helyet; ezek ezt, valósággal kedvetlenül vennék. — Ilyen bajos környúlállások között, azt választottam hogy —

3. Felírogatva, számontartván mind azokat, a' kik segedelem-pénzt küldöttek; mind pedig azokat, a' kik magokat csak jelentették; a' Nevek' kinyomtattatását, Januárius' utolsó napjáig (1816) halasztom, és az akko rig F i z e t ő k e t, — jölehetém, már minden, költséget a' Term. Historiájára, kifizettem, — úgy tekintem, mint Segítő-Előfizetőket.

4. Mind - a' - két Könyv' Megszerzőinek a' Neveit, a' Term. Historiához együvé nyomtattatom, és a' Nemz. Gazda' TT. Olvasóinak a' neveit egy * - gal fogom megkülömböztetni.

5. A' képek' festegetése legtöbbit után - járásba és költségbe kerül: mindazáltal 10 ezer Tábla már kész; a' többin is sok kéz dolgozván, rövid időn, újj Jelenést tesztek, mind a' Munkának, mind a' Tábláknak Pestre lett megérkezéséről; a' mikor a' Táblák' számát is kijelenthetem.

6. A' Nemzeti - Gazda' újjonnan Olvasóinak a' száma nevekedik ugyan; de még várakoznom kell a' hátramaradtaknak várandó Leveleire, minkeelőtte azt jelenthetném, hogy ez a' Munka újjonnan is megindul: melyet utóbb mind - a' - két politica Ujjságlevelek által tudtára fogok adni a' Nemzetnek. A' nélkül is, ez olyan Munka, mely akar elébb, akar utóbb induljon meg, a' haszna mindegy; mivel' az időhöz, mint a' politica Ujjságok, nem kötetett. De, utóljára is azt tapasztalom, hogy többen vannak olyanok, a' kik a' Nemzeti - Gazda' elindulását) elébb meg akarják várni, 's. akkor jelentenék magokat a' készre. Ebből, semmise lesz: mert a' Nemz. Gazda addig el nem indul, míg az Olvasók elegendő számmal nem jelentik magokat; mivel' a' mostani időben, vakszerentsére költségeskedni, vigyázatlanság volna. — Egyéberánt pedig, minden készséget megtettem, otthon a' Hazában, a' tárgyak összehgyültek; tsak Hazafiak, — Magyarfiak — találkozzanak hozzá! —

K. Sz. Pethe Ferentz.

A' frankozott Levél' takarójára ezt lehet írni: Redactori Ephemeridum Nemzeti Gazda — neue Stadt, Adlergasse, Nro. 236. — Pest.